

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

4 септември 2014 година *

„Жалба за отмяна — Външна дейност на Европейския съюз — Международни споразумения — Закрила на сродните права на излъчващите организации — Преговори във връзка с конвенция на Съвета на Европа — Решение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, разрешаващо съвместното участие на Съюза и на неговите държави членки в преговорите — Член 3, параграф 2 ДФЕС — Изключителна външна компетентност на Съюза“

По дело C-114/12,

което има за предмет жалба за отмяна на основание член 263 ДФЕС, подадена на 1 март 2012 г.,

Европейска комисия, за която се явяват F. Castillo de la Torre, P. Hetsch, L. Gussetti и J. Samnadda, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

жалбоподател,

подпомагана от:

Европейски парламент, за който се явяват R. Passos и D. Warin, в качеството на представители,

встъпила страна,

срещу

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват H. Legal, J.-P. Nix, F. Florindo Gijón и M. Balta, в качеството на представители,

ответник,

подпомаган от:

Чешка република, за която се явяват M. Smolek, E. Ruffer, D. Hadroušek и J. Králová, в качеството на представители,

Федерална република Германия, за която се явяват T. Henze, B. Beutler и N. Graf Vitzthum, в качеството на представители,

Кралство Нидерландия, за което се явяват C. Wissels и J. Langer, в качеството на представители,

Република Полша, за която се явяват първоначално M. Szpunar, B. Majczyna, M. Drwięcki и E. Gromnicka, а впоследствие последните трима, в качеството на представители.

* Език на производството: английски.

Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, за което се явява С. Murrell, в качеството на представител, подпомагана от R. Palmer, barrister,

встъпили страни,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: V. Skouris, председател, К. Lenaerts (докладчик), заместник-председател, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Juhász, A. Borg Barthet, C.G. Fernlund и J. L. da Cruz Vilaça, председатели на състави, A. Rosas, J. Malenovský, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. Vajda и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: С. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание на 24 септември 2013 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание на 3 април 2014 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбата си Европейската комисия иска отмяна на Решение от 19 декември 2011 година на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно участието на Европейския съюз и на неговите държави членки в преговорите за Конвенция на Съвета на Европа за закрила на правата на излъчващите организации (наричано по-нататък „обжалваното решение“).

Правна уредба

Международното право

- 2 Международната конвенция за закрила на артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации, подписана в Рим на 26 октомври 1961 г. (наричана по-нататък „Римската конвенция“), в своя член 13 урежда за пръв път в международен план сродни права за излъчващите организации във връзка със запис на техните предавания. Тази конвенция, по която Съюзът не е страна, в своя член 1 закрепва също така принципа, възприет в последващите конвенции в областта на сродните права, според който закрилата, която се предоставя на носителите на такива права, не трябва да засяга правото, което авторът може да има върху произведението, което се излъчва в рамките на предаване, записано от продуцентите на дискове или изпълнено от артисти-изпълнители.
- 3 Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост, съставляващо приложение 1В към Споразумението за създаване на Световната търговска организация (СТО), подписано в Маракеш на 15 април 1994 г. и одобрено с Решение № 94/800/ЕО на Съвета от 22 декември 1994 година относно сключването от името на Европейската общност, що се отнася до въпроси от нейната компетентност, на споразуменията, постигнати на Уругвайския кръг на многостранните преговори (1986—1994 г.) (ОВ L 336, стр. 1;

Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 10, стр. 3), в своя член 14, параграфи 3, 5 и 6 урежда също така сродните права на излъчващите организации. Подобно на Римската конвенция, то засяга изключително класическото излъчване посредством радиоелектрически вълни.

- 4 От своя страна Договорът на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за авторското право и Договорът на СОИС за изпълненията и звукозаписите, приети в Женева на 20 декември от 1996 г. и одобрени от името на Европейската общност с Решение 2000/278/ЕО на Съвета от 16 март 2000 година (ОВ L 89, стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 20, стр. 212), подсилват правата на авторите, на продуцентите на звукозаписи и на артистите-изпълнители в контекста на новите цифрови технологии, но не и тези на излъчващите организации.

Правото на Съюза

Директива 92/100/ЕИО, кодифицирана от Директива 2006/115/ЕО

- 5 Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 година относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 346, стр. 61; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 120) урежда за пръв път в правото на Съюза сродните права на излъчващите организации. Тази директива е кодифицирана и отменена от Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, [сродни на] авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 376, стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 3, стр. 14).
- 6 Озаглавен „Право на записване“, член 7, параграфи 2 и 3 гласи:
- „2. Държавите членки предвиждат за излъчващите организации изключително право да разрешават или забраняват записването на техните предавания, независимо от това дали тези предавания се излъчват по проводников път или в ефир, включително чрез кабел или сателит.
3. Кабелният разпространител няма правото, предвидено в параграф 2, когато той само препредава чрез кабел предаванията на излъчващите организации“.
- 7 Озаглавен „Излъчване и публично съобщаване“, член 8, параграф 3 от същата директива предвижда:
- „Държавите членки предвиждат за излъчващите организации изключително право да разрешават или забраняват преизлъчването на техните предавания по безжичен път, както и публичното съобщаване на техните предавания на публиката, ако това съобщаване се извършва на места, достъпни за публиката срещу заплащане на входна такса“.
- 8 Член 9 от същата директива, озаглавен „Право на разпространение“, гласи:
- „1. Държавите членки предвиждат изключително право за предоставяне на публиката, чрез продажба или по друг начин, на обектите, посочени в букви а)–г), включително копия от тях, оттук нататък наричано „право на разпространение“:

[...]

г) за излъчващите организации, по отношение на записите на техните предавания в съответствие с член 7, параграф 2

2. Правото на разпространение по отношение на обект, посочен в параграф 1, не се изчерпва в Общността, с изключение когато първата продажба на този обект в Общността е извършена от носителя на правото или с негово съгласие.

3. Правото на разпространение не засяга специалните разпоредби на глава I и по-конкретно член 1, параграф 2.

4. Правото на разпространение може да бъде прехвърляно, предоставяно или предмет на договорна лицензия“.

9 Член 10 от Директива 2006/115 определя случаите, в които държавите членки могат да предвиждат ограничения на тези различни права.

10 Съгласно текста на член 12 от посочената директива „[з]акрилата на права, сродни на авторското право, съгласно настоящата директива не променя и по никакъв начин не засяга закрилата на авторското право“.

Директива 93/83/ЕИО

11 Сродните права на излъчващите организации се уреждат също и от Директива 93/83/ЕИО на Съвета от 27 септември 1993 година относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното препредаване (ОВ L 248, стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 134).

12 Озаглавен „Определения“, член 1, параграф 2, буква а) от посочената директива гласи:

„По смисъла на настоящата директива „публично съобщаване чрез спътник“ означава действието по въвеждане под контрола и отговорността на излъчващата организация на сигнали носители на програма, предназначени за приемане от публиката в непрекъснат съобщителен контур, водещ до и от спътника към земята“.

13 Член 4, параграф 1 от същата директива препраща към съответните разпоредби на Директива 92/100, кодифицирана и отменена впоследствие от Директива 2006/115, що се отнася до закрилата на сродните права на излъчващите организации за целите на публичното съобщаване чрез спътник. Посоченият член 4 уточнява в своя параграф 2, че за целите на параграф 1 изразът „излъчване по безжичен път“, използван в последната директива, включва и публичното съобщаване чрез спътник.

14 Член 5 от Директива 93/83 гласи, че „[з]акрилата на сродните права по настоящата директива не накърнява и по никакъв начин не засяга закрилата от авторското право“.

Директива 2001/29/ЕО

15 Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230) също урежда сродните права на излъчващите организации.

16 Озаглавен „Право на възпроизвеждане“, член 2 от тази директива гласи:

„Държавите членки предвиждат изключителното право да разрешават или забраняват пряко или непряко, временно или постоянно възпроизвеждане по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, изцяло или частично:

[...]

д) за радио- и телевизионните организации — за фиксирането на техните излъчвания, независимо дали тези излъчвания са предавани по жичен път или по въздуха, включително чрез кабел или спътник“.

17 Озаглавен „Право на публично разгласяване на произведения и право на предоставяне на публично разположение на други закриляни обекти“, член 3 от посочената директива предвижда:

„1. Държавите членки предоставят на авторите изключително право да разрешават или забраняват публичното разгласяване на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставяне на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него.

2. Държавите членки предвиждат за авторите изключително право да разрешават или забраняват предоставяне на публично разположение по жичен или безжичен път по такъв начин, че всеки да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него:

[...]

г) за радио- и телевизионните организации — за фиксирането на техните излъчвания, независимо дали тези излъчвания са предавани по жичен път или по въздуха, включително чрез кабел или спътник.

3. Правата, посочени в параграфи 1 и 2, не се изчерпват чрез акт на публично разгласяване или предоставяне на публично разположение, както е определено в настоящия член“.

18 Член 5 от същата директива уточнява случаите, в които държавите членки могат да предвидят изключения или ограничения на правото на възпроизвеждане.

19 Член 6 от Директива 2001/29 урежда „[з]адължения по отношение на техническите мерки“.

20 Член 7 от посочената директива урежда „[з]адължения относно информация за режима на правата“.

21 Член 8 от същата директива, озаглавен „Санкции и средства за правна защита“, гласи:

„1. Държавите членки предвиждат съответни санкции и средства за правна защита по отношение на нарушения на правата и задълженията, определени в настоящата директива, и вземат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането на тези санкции и средства за правна защита. Санкциите са ефективни, съразмерни и възпиращи.

2. Всяка държава членка взема необходимите мерки, за да гарантира притежателите на права, чиито интереси са засегнати от нарушаващата дейност, извършена на тяхна територия, да могат да предявят иск за щети и/или да поискат налагането на съдебна забрана и при необходимост изземване на материала на нарушението, както и на съоръжения, продукти или компоненти, посочени в член 6, параграф 2.

3. Държавите членки гарантират притежателите на права да могат да поискат издаването налагането на съдебна забрана срещу посредници, чиито услуги се използват от трети лица за нарушаване на авторското право или на сродно на него право“.

Директива 2004/48/ЕО

- 22 Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56) предвижда в своя член 1, че тя „се отнася за мерките, процедурите и средствата за защита, които са необходими за гарантиране спазването на правата върху интелектуална собственост“.
- 23 Съгласно член 2, параграф 3, буква в) от тази директива тя не засяга „националните разпоредби в държавите членки, които се отнасят за наказателните процедури и наказания за нарушаване на права върху интелектуална собственост“.

Директива 2006/116/ЕО

- 24 Директива 2006/116/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за срока за закрила на авторското право и някои сродни права (ОВ L 372, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 3, стр. 7), която кодифицира и отменя Директива 93/98/ЕИО на Съвета от 29 октомври 1993 г. за хармонизиране на срока за закрила на авторското право и някои сродни права (ОВ L 290, стр. 9; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 141), гласи в своя член 3, параграф 4:

„Правата на излъчващите организации изтичат 50 години след първото излъчване на дадено предаване, независимо дали това предаване е излъчено по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник“.

Обстоятелства, предхождащи спора

Преговорите за конвенция на Съвета на Европа за закрила на правата на излъчващите организации

- 25 На 11 септември 2002 г. Съветът на Европа приема препоръка Rec(2002)7 относно мерките за засилване на закрилата на сродните права на излъчващите организации (наричана по-нататък „препоръката от 2002 г.“).
- 26 С решение от 20 февруари 2008 г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа възлага на Управителния комитет за медии и нови съобщителни услуги да оцени доколко е възможно да се засили закрилата на тези права. На 25 септември 2008 г. ad hoc групата за преглед на постигнатото във връзка със закрилата на сродните права на излъчващите организации изготвя меморандум за евентуална конвенция на Съвета на Европа относно тази закрила (наричан по-нататък „меморандумът от 2008 г.“).
- 27 Посоченият меморандум включва приложение, озаглавено „Списък на въпросите, които могат да бъдат разгледани при подготовката на нов правен инструмент“, със следното съдържание:

„I. Уводни и общи разпоредби

— Отношение към други конвенции и договори

- Съществуващи задължения
- Бъдещи задължения
- Отношение към закрилата на авторските или сродните права върху предаванията
- Определения
- Критерии за привързване
- Национален режим

II. Съдържание на закрилата

- Право на записване
- Право на възпроизвеждане
- Право на преизлъчване
- Право на предоставяне на публиката
- Право на публично съобщаване
- Право на разпространение
- Закрила на предварителните сигнали носители на програми
- Ограничения и изключения
- Срок на закрилата
- Задължения във връзка с техническите мерки
- Задължения във връзка информацията за режима на правата
- Спазване на правата

III. Заключителни разпоредби“.

- 28 В светлината на меморандума от 2008 г. на 27 май 2009 г. Управителния комитет за медии и нови съобщителни услуги решава да одобри мандата на консултативната ad hoc група относно закрилата на сродните права на излъчващите организации, а след това, по време на срещата си на 20—23 октомври 2009 г., да продължи работата по изготвянето на конвенция на Съвета на Европа относно тази закрила.
- 29 Преди създаването на споменатата група, на 28 и 29 януари 2010 г. е проведена консултативна среща за подготовка на предстоящата работа на тази група. На тази среща е изготвен доклад (наричан по-нататък „докладът от 2010 г.“).

Обжалваното решение

- 30 На 9 февруари 2011 г. Комисията предлага на Съвета на Европейския съюз препоръка за решение на Съвета, което ѝ разрешава да участва в преговорите за бъдещата конвенция на Съвета на Европа в областта на закрилата на сродните права на излъчващите организации.
- 31 На 19 декември 2011 г. Съветът и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в неговите рамки, приемат обжалваното решение, което е съобщено на Комисията на 21 декември 2011 г.
- 32 Обжалваното решение предвижда, както следва:

„Съветът [...] и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета:

като взеха предвид [ДФЕС], и по-специално член 218, параграфи 3 и 4 от него,

като взеха предвид препоръката на Комисията [...],

като имат предвид, че:

- (1) На Комисията следва да бъде разрешено да участва от името на Съюза по въпроси от компетентността на Съюза и относно които той е приел правила, в преговорите за конвенция на Съвета на Европа относно закрилата на сродните права на излъчващите организации.
- (2) Държавите членки следва да участват в преговорите от свое име само доколкото възникналите в хода на преговорите въпроси са в тяхната компетентност. За да се гарантира единството на външното представителство на Съюза, държавите членки и Комисията следва да осъществяват тясно сътрудничество в процеса на преговорите,

приека настоящото решение:

Член 1

1. С настоящото решение на Комисията се разрешава да участва в преговорите за конвенция на Съвета на Европа за закрила на сродните права на излъчващите организации и да ги води от името на Съюза по въпроси, които са от компетентността на Съюза и относно които той е приел правила, в сътрудничество с работната група по интелектуална собственост (авторско право) (наричана по-нататък „специалният комитет“).
2. Комисията провежда въпросните преговори в съответствие с указанията за водене на преговорите в приложението към настоящото решение и/или съгласуваните позиции на Съюза, утвърдени конкретно за целите на тези преговори в рамките на специалния комитет.
3. Когато предметът на преговорите е в компетентността на държавите членки, Председателството участва в тях пълноценно и ги води от името на държавите членки въз основа на предварително съгласувана обща позиция. Когато не може да се постигне съгласувана обща позиция, държавите членки могат да се произнасят и гласуват по съответния въпрос самостоятелно, без да се засяга разпоредбата на параграф 4.

4. В хода на преговорите Комисията и държавите членки осъществяват тясно сътрудничество за постигане на единство във външното представителство на Съюза и на неговите държави членки.
5. Комисията и/или Председателството осигуряват своевременното разпространение на свързаните с преговорите документи до държавите членки. Те докладват по открит и прозрачен начин на Съвета и/или на специалния комитет за резултата от преговорите преди и след всяко работно заседание в рамките на преговорите, а при необходимост — за всички възникнали в хода им проблеми.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Комисията“.

- 33 Приложението към обжалваното решение посочва указанията за водене на преговорите по следния начин:

- „1. Комисията следи за това в предложения от Съвета на Европа проект за конвенция за закрила на правата на излъчващите организации да се съдържат подходящи разпоредби, даващи възможност [...] [Съюзът] да стане договаряща страна по него.
2. При водене на преговорите Комисията следи за това планираните разпоредби да бъдат съвместими с Директива 2006/115 [...], Директива 2006/116 [...], Директива 93/83 [...] и Директива 2001/29 [...] и с поетите от Европейския съюз и неговите държави членки задължения в рамките на [Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост], сключено под егидата на СТО.
3. Настоящите указания за водене на преговорите могат да бъдат адаптирани в съответствие с постигнатия в хода на преговорите напредък“.

- 34 Съгласно текста на декларацията относно приемането на обжалваното решение, в хода на процедурата по приемането му, Комисията поддържа, че Съюзът разполага с изключителна компетентност в тази област, и се противопоставя на приемането на „хибриден акт“, приет от Съвета и представителите на правителствата на държавите членки.

Искания на страните и производството пред Съда

- 35 Комисията иска от Съда да отмени обжалваното решение и да осъди Съвета да заплати съдебните разноски.
- 36 Съветът иска жалбата да бъде отхвърлена и Комисията да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.
- 37 С определение на председателя на Съда от 14 август 2012 г. Чешката република, Федерална република Германия, Кралство Нидерландия, Република Полша и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия са допуснати да встъпят в производството в подкрепа на исканията на Съвета, а Европейският парламент е допуснат да встъпи в производството в подкрепа на исканията на Комисията.

По жалбата

По допустимостта

- 38 Без изрично да повдига възражение за недопустимост, Съветът, поддържан от Федерална република Германия и Кралство Нидерландия, приканва Съда да разгледа въпроса дали жалбата, доколкото се отнася частично до решение, прието от представителите на държавите членки в качеството им на представители на техните правителства, а не на членове на Съвета, попада в обхвата на контрола на Съда, предвиден в член 263 ДФЕС.
- 39 В това отношение следва да се припомни, че жалбата за отмяна трябва да бъде достъпна по отношение на всички приети от институциите разпоредби, които са предназначени да породят правни последици, независимо от естеството или формата им (решения Комисия/Съвет, известно като „AETR“, 22/70, EU:C:1971:32, т. 42, Парламент/Съвет и Комисия, C-181/91 и C-248/91, EU:C:1993:271, т. 13 и Комисия/Съвет, C-27/04, EU:C:2004:436, т. 44).
- 40 В настоящия случай обжалваното решение, което поражда правни последици в отношенията между Съюза и неговите държави членки, както и между институциите на Съюза, е прието на основание член 218, параграфи 3 и 4 ДФЕС.
- 41 Освен това, тъй като обжалваното решение обединява разрешенията за водене на преговори, предоставени на Комисията, от една страна, и на държавите членки, както и на Председателството на Съвета, от друга страна, задължително следва, че Съветът е участвал в предоставянето на едното или на другото от тези разрешения. Следователно жалбата е допустима по отношение на цялото решение.

По съществуване

- 42 Комисията развива четири основания в подкрепа на жалбата си.
- 43 Първото основание е изведено от нарушение на член 2, параграф 2 ДФЕС и на член 3, параграф 2 ДФЕС. Останалите три основания, изтъкнати без оглед на характера на компетентността на Съюза в случая — изключителна или споделена, са изведени, съответно, второто — от нарушаване на процедурите и на условията относно разрешението за водене на преговори за международни споразумения от Съюза, третото — от нарушаване на правилата за гласуване в Съвета, предвидени в член 218, параграф 8 ДФЕС, и четвъртото — от нарушаване на целите, определени в ДЕС и ДФЕС, както и неспазване на принципа на лоялно сътрудничество, установен в член 13 ДЕС.

По първото основание

– Доводи на страните

- 44 В рамките на първото си основание Комисията, поддържана от Парламента, изтъква, че съгласно съдебната практика, развита след решението AETR (EU:C:1971:32), понастоящем кодифицирана в член 3, параграф 2 ДФЕС, Съюзът разполага с изключителна външна компетентност, когато, както в настоящия случай, международните споразумения попадат, поне в по-голямата си част, в приложното поле на общите правила, които той е създал.
- 45 На първо място, Комисията и Парламентът поддържат, че преговорите в рамките на Съвета на Европа относно закрилата на сродните права на излъчващите организации ще се основават по-специално на достиженията на правото на Съюза в тази област. Припомняйки различните

въпроси, идентифицирани в приложението към меморандума от 2008 г., те излагат съображенията, поради които съществува опасност преговорите да засегнат общите правила на Съюза в посочената област, включително и когато те се отнасят до въпросите, за които се предвижда, съгласно текста на меморандума, че ще надхвърлят достиженията на правото [на Съюза].

- 46 Комисията заключава, че когато съвкупност от прогресивно установени в правото на Съюза права достигне, както в настоящия случай, напреднал етап и когато предвижданото международно споразумение цели да консолидира и най-много, да подобри несъществено закрилата на съответните носители [на права] в периферни аспекти, все още неуредени от това право, Съюзът трябва да разполага с изключителна компетентност.
- 47 На второ място, Комисията, поддържана по тази точка от Парламента, изтъква, че Съюзът е приел съвкупност от единни правила, надхвърлящи обикновените минимални предписания, които уреждат сродните права на излъчващите организации, така че да се осигури доброто функциониране на вътрешния пазар. Обстоятелството, че тази правна уредба не представлява пълна хармонизация и оставя на държавите членки грижата да уредят някои аспекти на съответната област, не противоречи на това Съюзът да има изключителна компетентност в тази област.
- 48 Комисията поддържа, на трето място, че сродните права на излъчващите организации, такива каквито са уредени от правото на Съюза, се вписват в единната и балансирана съвкупност от правила в областта на интелектуалната собственост, предназначена да съхрани единството на правния ред на Съюза в тази материя. При тези условия и предвид съществуващата тясна връзка между правата и дейността на излъчващите организации и тези на останалите носители на права на интелектуална собственост, всяко изменение, внесено в правата на едните или на другите, можело да повлияе върху тълкуването и прилагането на правната уредба на Съюза в нейната цялост.
- 49 Съветът, поддържан от Чешката република, Федерална република Германия, Кралство Нидерландия, Република Полша и Обединеното кралство, изтъква, че бъдещата конвенция на Съвета на Европа попада в област на споделена компетентност между Съюза и неговите държави членки, а именно тази на вътрешния пазар, който включва закрилата на интелектуалната собственост. В резултат на това както Съюзът, така и държавите членки би трябвало да участват в предстоящите преговори в тясно сътрудничество във всички етапи на процеса, така че да осигурят единство на външното представителство на Съюза. Именно такава била целта на обжалваното решение.
- 50 Съветът и посочените държави членки изтъкват, че не е достатъчно част от предвижданото международно споразумение, дори и значителна, да попада в приложното поле на общите правила на Съюза, за да може да се направи извод за изключителния характер на компетентността на Съюза да води преговори по това споразумение. Такъв извод можел да бъде извлечен само въз основа на прецизен и конкретен анализ на естеството и на съдържанието на съответните правила на Съюза, както и на връзката между тези правила и предвижданото споразумение, разкриващ, че последното може да засегне тези правила или да промени техния обхват.
- 51 Същите страни изтъкват също така, че последната част от изречението на член 3, параграф 2 ДФЕС трябва да се разглежда във връзка с протокола (№ 25) относно упражняването на областите на споделена компетентност, приложен към ДЕС и ДФЕС.
- 52 Съветът, Кралство Нидерландия и Обединеното кралство допълват, че с последната част от изречението на член 3, параграф 2 ДФЕС страните по Лисабонския договор са имали за цел да кодифицират съдебната практика, развита след решението AETR (EU:C:1971:32), както е

пояснено в становище 1/03 (EU:C:2006:81), като се откажат да закрепят критерия за „област, която в голяма част е вече уредена от правилата на Съюза“, приложен от Съда по-специално в неговото становище 2/91 (EU:C:1993:106) и в решение Комисия/Дания (C-467/98, EU:C:2002:625).

- 53 В светлината на тези общи съображения Съветът, Чешката република, Федерална република Германия, Кралство Нидерландия, Република Полша и Обединеното кралство оспорват, че Съюзът разполага с изключителна външна компетентност в настоящия случай.
- 54 В това отношение те изтъкват на първо място, че бъдещата конвенция на Съвета на Европа можела да надхвърли съществуващата правна уредба на Съюза в три аспекта.
- 55 Първо, тази бъдеща конвенция можела да уреди изключително право на излъчващите организации, що се отнася до публичното съобщаване на техните предавания извън места, достъпни за публиката срещу заплащане на входна такса, докато такова изключително право не било признато на посочените организации в правото на Съюза.
- 56 Второ, тя можела да уреди закрила на сигналите преди тяхното публично излъчване (наричано по-нататък „предварителни сигнали“), докато тази закрила не била предмет на никаква разпоредба в правото на Съюза. Всъщност предоставените от правната уредба на Съюза права на авторите върху техните произведения не покривали правата на излъчващите организации върху такива сигнали.
- 57 Трето, преговорите относно бъдещата конвенция на Съвета на Европа можели да засегнат въвеждането на наказателни мерки, предназначени да осигурят спазването на въпросните права, докато такива мерки не били уредени от общите правила на Съюза.
- 58 Република Полша допълва, че също така е възможно тази бъдеща конвенция да съдържа определение за „излъчваща организация“, което е по-широко от възприетото в правото на Съюза, така че да включи и излъчването в интернет — уебкастинг или „симулкастинг“.
- 59 Подобно на Обединеното кралство, тя подчертава освен това, че не съществува правило на Съюза, което да предоставя към настоящия момент на излъчващите организации изключително право на преизлъчване по жичен път.
- 60 Съветът, Чешката република, Федерална република Германия и Обединеното кралство допълват, че признаването на изключителна външна компетентност на Съюза въпреки липсата на общи правила за последната, с мотива че въпросното международно споразумение щяло да засегне само незначително съвкупността от прогресивно установени правила на равнището на Съюза, водело до незаконосъобразно разширяване на приложното поле на член 3, параграф 2 ДФЕС и нарушавало принципа на предоставената компетентност.
- 61 На второ място, Съветът, Чешката република, Федерална република Германия, Кралство Нидерландия, Република Полша и Обединеното кралство изтъкват, че правото на Съюза е извършило само минимална хармонизация в полза на излъчващите организации, която е фрагментарна и допълваща по отношение на закрилата на останалите права на интелектуална собственост.
- 62 На трето място, Съветът, Република Полша и Обединеното кралство поддържат, че правната уредба на Съюза във връзка с авторските и сродните права, различни от тези на излъчващите организации, е без каквото и да е значение за преценката относно съществуването на общи правила на Съюза в разглежданата в настоящия случай област. Те подчертават в това отношение съществуващата основна разлика между авторското право и правата на тези организации от историческа гледна точка, както и с оглед естеството и целта на защитата.

63 При тези обстоятелства засилването на предоставената на тези организации закрила не би могла да засегне общия баланс на закрилата на останалите носители на права на интелектуална собственост, нито упражняването на тези права от тях.

– Преценка на Съда

64 Първото основание почива по същество върху нарушение на член 3, параграф 2 ДФЕС.

65 В самото начало следва да се отбележи, че сред различните предвидени от тази разпоредба случаи на изключителна външна компетентност на Съюза единствено посоченият в последната част от изречението — положение, в което сключването на международно споразумение „може да засегне общите правила или да промени техния обхват“, е от значение в настоящия случай.

66 В това отношение следва да се подчертае, че използваните в последната част от изречението понятия съответстват на тези, чрез които Съдът определя в точка 22 от решение AETR (EU:C:1971:32) естеството на международните задължения, които държавите членки не могат да поемат извън рамките на институциите на Съюза, щом като са били приети общи правила на Съюза за постигане на целите на договора.

67 Следователно тези понятия трябва да се тълкуват в светлината на направените по отношение на тях уточнения от Съда в решение AETR (EU:C:1971:32) и в развитата след него съдебна практика.

68 Съгласно практиката на Съда опасност международни задължения да засегнат общи правила на Съюза или да променят техния обхват, която може да обоснове изключителна компетентност на Съюза, е налице, когато тези задължения попадат в приложното поле на посочените правила (вж. в този смисъл решение AETR, EU:C:1971:32, т. 30 и решение Комисия/Дания, EU:C:2002:625, т. 82).

69 Констатирането на такава опасност не предполага пълно съвпадение между областта, в която са поети международните задължения, и тази, регламентирана от правото на Съюза (вж. в този смисъл становище 1/03, EU:C:2006:81, т. 126).

70 Както Съдът многократно е подчертавал, обхватът на общите правила на Съюза може да бъде засегнат или променен от тези задължения също и когато последните попадат в област, която в голяма част е вече уредена от правилата на Съюза (становище 2/91, EU:C:1993:106, т. 25, решение Комисия/Дания, EU:C:2002:625, т. 82 и становище 1/03, EU:C:2006:81, т. 120 и т. 126).

71 Наред с останалото държавите членки не могат да поемат такива задължения извън рамката на институциите на Съюза, и то дори при липса на възможност за противоречие между тях и общите правила на Съюза (вж. в този смисъл становище 2/91, EU:C:1993:106, т. 25 и т. 26 и решение Комисия/Дания, EU:C:2002:625, т. 82).

72 Предходният анализ не е оборен от доводите на Съвета, Кралство Нидерландия и Обединеното кралство, изведени от концепция за изключителната външна компетентност на Съюза, за която се твърди, че след влизането в сила на Лисабонския договор е по-тясна.

73 Всъщност Протокол № 25 относно упражняването на областите на споделена компетентност, приведен в подкрепа на тези доводи, чийто единствен член гласи, че „когато Съюзът провежда дейност в определена област, приложното поле на това упражняване на компетентност обхваща само уредените от въпросния акт на Съюза елементи и следователно не обхваща цялата област“, се отнася единствено, както следва от неговия текст, до член 2, параграф 2 ДФЕС, а не до член 3, параграф 2 ДФЕС. Той следователно цели да уточни обхвата на упражняваната от Съюза

споделена компетентност с държавите членки, която му е била предоставена от договорите, а не да ограничи обхвата на изключителната външна компетентност на Съюза в хипотезите, посочени в член 3, параграф 2 ДФЕС, така както са разяснени от припомнената по-горе практика на Съда.

- 74 При това положение е важно да се подчертае, че тъй като Съюзът разполага само с предоставена компетентност, наличието на компетентност, още повече изключителна, трябва да се основава на изводи, направени в резултат на конкретен анализ на съществуващата връзка между предвижданото международно споразумение и действащото право на Съюза, от който да следва, че такова споразумение може да засегне общите правила на Съюза или да промени техния обхват (вж. в този смисъл становище 1/03, EU:C:2006:81, т. 124).
- 75 Съгласно принципа на предоставена компетентност, установен в член 5, параграфи 1 и 2 ДФЕС, за целите на този анализ засегнатата страна е тази, която трябва да представи доказателства, които могат да установят изключителния характер на външната компетентност на Съюза, каквато тя счита, че той притежава.
- 76 В настоящия случай от самото начало следва да се отбележи, че обжалваното решение не съдържа никакво уточнение относно съдържанието на преговорите за бъдещата конвенция на Съвета на Европа относно защитата на правата на излъчващите организации. Освен това то не идентифицира и елементите на тези преговори, които съгласно текста на неговия член 1, параграф 1 попадат в компетентността на Съюза, и тези, които съгласно неговия член 1, параграф 3 попадат в компетентността на държавите членки.
- 77 При тези обстоятелства за целите на настоящия анализ следва да се вземат предвид, що се отнася до съдържанието на предвижданите преговори, препоръката от 2002 г., меморандумът от 2008 г. и докладът от 2010 г., които са били представени по делото от Комисията в подкрепа на първото ѝ основание и за които никоя от страните не оспорва, че съдържат най-новите указания, които са от значение в това отношение.
- 78 Що се отнася до разглежданата в настоящия случай област, тези документи на Съвета на Европа посочват, че въпросните преговори целят приемането на конвенция относно закрилата на сродните права на излъчващите организации.
- 79 Както следва от директиви 93/83, 2001/29, 2004/48, 2006/115 и 2006/116, в правото на Съюза посочените права са предмет на хармонизирана правна рамка, която по-специално има за цел да осигури доброто функциониране на вътрешния пазар и която, посредством интегрирането на напредъка в някои аспекти, свързани с технологичните предизвикателства, с новата цифрова среда и с развитието на информационното общество, установява висока степен на хомогенна защита в полза на излъчващите организации във връзка с техните предавания.
- 80 От това следва, че закрилата на сродните права на тези организации, предмет на преговорите на Съвета на Европа, трябва да се разглежда като област, която е от значение за настоящия анализ.
- 81 Обстоятелството, че посочената хармонизирана правна рамка е установена посредством различни правни инструменти, уреждащи също и други права на интелектуална собственост, не може да постави под въпрос основателността на този подход.
- 82 Преценката, че съществува опасност международни задължения да засегнат тези общи правила на Съюза или да променят техния обхват, всъщност не може да зависи от изкуствено разграничение, основано на съществуването или не на такива правила в един-единствен инструмент на правото на Съюза.

- 83 Така Съдът приема по-специално в точки 27 и 29 от решение Комисия/Франция (C-239/03, EU:C:2004:598), че опазването на водите от замърсяване, предмет на разглежданото по това дело международно споразумение, е „област“, независимо от факта, че приложимата правна уредба на Съюза се съдържа в различни правни инструменти.
- 84 След уточняване по този начин на разглежданата област следва да се отбележи, че съгласно различни текстове от меморандума от 2008 г., а именно точки 49, 52, 57 и 78 от него, въпросната конвенция на Съвета на Европа би трябвало да се основава на достиженията на правото на Съюза, от които в голяма степен зависи материалното право върху интелектуалната собственост, по-специално това, свързано с излъчващите организации.
- 85 Както приемат Съветът и държавите членки, встъпили в негова подкрепа, значителен брой елементи от предвижданите преговори, посочени в списъка в приложението към меморандума от 2008 г., в действителност са вече уредени от общите правила на Съюза.
- 86 Що се отнася, на първо място, до идентифицираните в раздел I от този списък въпроси, Република Полша признава, че несъмнено понятието „излъчваща организация“ би могло да бъде определено в широк смисъл за целите на въпросната бъдеща конвенция, така че да обхване и излъчването в интернет — уебкастинг или „симулкастинг“.
- 87 Все пак, независимо от това дали в контекста на новите цифрови технологии позоваването на предавания, излъчен по жичен или безжичен път, съдържащо се в членове 2 и 3, параграф 2, буква г) от Директива 2001/29, в член 7, параграф 2 и член 9, параграф 1, буква г) от Директива 2006/115, както и в член 3, параграф 4 от Директива 2006/116, позволява това излъчване да се включи в приложното поле на общите правила на Съюза в разглежданата област, при всички положения, както изтъква Комисията, не може да се отрече, че договаряне, което би имало за цел да включи по един или друг начин това излъчване в приложното поле на бъдещата конвенция на Съвета на Европа по-специално посредством определяне за целите на тази конвенция на „излъчваща организация“ по неутрален от технологична гледна точка начин, както се предлага в точка 13 от доклада от 2010 г., би имало преки последици върху обхвата на съвкупността от общи правила на Съюза във връзка със закрилата на сродните права на тези организации.
- 88 Що се отнася, на второ място, до идентифицираните в раздел II на списъка в приложението към меморандума от 2008 г. въпроси, безспорно е между страните, че тези, свързани с правото на записване, правото на възпроизвеждане, правото на предоставяне на публиката, правото на разпространение, ограниченията и изключенията, срока на закрила, задълженията във връзка с техническите мерки, задълженията във връзка с информацията за режима на правата, попадат в обхвата на общите правила на Съюза и че преговорите по тези въпроси могат да засегнат или да променят обхвата на тези общи правила.
- 89 За сметка на това съществува спор между страните във връзка с четири елемента, посочени в този раздел II, а именно правото на преизлъчване, правото на публично съобщаване, закрилата на предварителните сигнали и закрилата на сродните права на излъчващите организации.
- 90 Що се отнася, първо, до правото на преизлъчване, Република Полша и Обединеното кралство изтъкват, че правото на Съюза е осъществило само минимална хармонизация, тъй като съгласно текста на член 8, параграф 3 от Директива 2006/115 то се отнася единствено до преизлъчването по безжичен път. Въпросните преговори обаче биха могли да доведат до закрепване в полза на излъчващите организации на изключително право на преизлъчване и по жичен път, по-специално чрез интернет.

- 91 В това отношение следва да се припомни, че член 8, параграф 3 от Директива 2006/115 е неприложим спрямо положение, подобно на констатираното в точки 18 и 21 от становище 2/91 (EU:C:1993:106), в което Съдът не признава изключителна компетентност на Съюза поради характера на минимални предписания както на разпоредбите на правото на Съюза, така и на тези на съответната международна конвенция. Всъщност тази разпоредба предоставя точно определен материален обхват в правото на Съюза на правото на преизлъчване, като го ограничава до преизлъчването по безжичен път.
- 92 Както изтъква Комисията, преговорите в Съвета на Европа, които имали за цел да разширят това право на преизлъчване по жичен път или чрез интернет, както се посочва в точка 54 от меморандума от 2008 г., биха могли следователно да променят обхвата на общите правила на Съюза в областта на правото на преизлъчване.
- 93 Освен това, както подчертава и Комисията, правото на излъчващите организации в областта на преизлъчването по жичен път като такова вече е частично уредено от общите правила на Съюза поради съществуващата взаимовръзка между различните права на интелектуална собственост на тези организации, които са уредени от правото на Съюза. Всъщност, както Съдът постановява в решение *ITV Broadcasting* и др. (C-607/11, EU:C:2013:147), изключителното право на публично разгласяване, с което излъчващите организации разполагат съгласно член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 върху техните наземно излъчени предавания, защитени от авторското право, обхваща изключителното им право да разрешават или да забраняват преизлъчването на такива произведения от друга организация посредством интернет.
- 94 Що се отнася, второ, до правото на публично съобщаване, Съветът и много държави членки, встъпили в негова подкрепа, изтъкват, че въпросните преговори можели да надхвърлят достиженията на правото на Съюза, като разширят обхвата на това право, за разлика от член 8, параграф 3 от Директива 2006/115, извън достъпните за публиката места, срещу заплащане на входна такса.
- 95 В това отношение следва все пак да се отбележи, подобно на Комисията, че нито меморандумът от 2008 г., нито докладът от 2010 г. съдържат указания в този смисъл и че от своя страна Съветът и встъпилите държави членки не са предоставили никакви доказателства в подкрепа на твърденията си.
- 96 Напротив, съгласно текста на препоръката от 2002 г., и по-специално на буква е) от секцията „Права, които могат да бъдат предоставени“, включена в приложението към тази препоръка, както и на точка 24 от изложението на мотивите на последната, обхватът на правото на публично съобщаване бил пряко отражение на начина, по който той е описан в член 13, буква г) от Римската конвенция, която го ограничавала до местата, достъпни за публика, срещу заплащане на входна такса.
- 97 Що се отнася, трето, до закрилата на предварителните сигнали, Съветът и много държави членки, встъпили в негова подкрепа, безспорно с основание обръщат внимание върху факта, че по силата на действащото право на Съюза излъчващите организации не разполагат със закрила на тези сигнали като такива, докато по смисъла на точки 41—43 и 54 от меморандума от 2008 г. и на точка 14 от доклада от 2010 г. въпросните преговори биха могли да доведат до установяването на такава закрила поради уязвимостта на посочените сигнали по отношение на действията на незаконно присвояване или експлоатация.
- 98 Все пак едно от изтъкнатите от Комисията разрешения, което може да бъде разгледано съгласно текста на точка 43 от меморандума от 2008 г., а именно разширяването на понятието „предаване“ с оглед на предварителните сигнали така, че да включи последните в приложното поле на закрилата на различните признати на излъчващите организации права, безспорно би могло да промени пряко обхвата на общите правила на Съюза в разглежданата област.

- 99 Що се отнася до останалите възможни разрешения, посочени пред Съда, като например установяването на правна закрила *suī generis* на предварителните сигнали или прилагането спрямо последните на разпоредби относно закрилата на техническите мерки, задължително следва да се отбележи, че при липсата на намек за тях в меморандума от 2008 г. или в доклада от 2010 г. и поради липсата на каквито и да е доказателства, представени от Съвета и встъпилите държави членки в подкрепа на твърденията му, на този етап те изглеждат хипотетични и не могат следователно да бъдат взети предвид при определянето на характера на компетентността на Съюза в тази област като изключителна или споделена.
- 100 Що се отнася, четвърто, до закрилата на сродните права на излъчващите организации, Съветът и много от встъпилите в негова подкрепа държави членки поддържат, без да оспорват, че санкциите и правните средства за защита в случай на накърняване на тези права се уреждат в правото на Съюза от член 8 от Директива 2001/29, както и от съвкупността от общи правила, съдържащи се в Директива 2004/48, изтъкват все пак, че въпросните преговори биха могли да доведат до установяването, за разлика от правната уредба на Съюза, на задължение за договарящите страни да приемат наказателни санкции в случай на такива посегателства.
- 101 Все пак задължително трябва да се отбележи, подобно на Комисията, че нито меморандумът от 2008 г., нито докладът от 2010 г. съдържат указания в този смисъл и че твърденията, възпроизведени в предходната точка, не са били подкрепени с никакви доказателства във връзка с предстоящите преговори в рамките на Съвета на Европа.
- 102 От предходния анализ следва, че съдържанието на преговорите за конвенция на Съвета на Европа относно закрилата на сродните права на излъчващите организации, такова каквото е очертано от препоръката от 2002 г., от меморандума от 2008 г. и от доклада от 2010 г., попада в област, която в голяма степен е уредена от общите правила на Съюза, и че тези преговори могат да засегнат общите правила на Съюза или да променят техния обхват. Следователно тези преговори попадат в изключителната компетентност на Съюза.
- 103 От това следва, че обжалваното решение е прието в нарушение на член 3, параграф 2 ДФЕС.

По второто, третото и четвъртото основание

- 104 Тъй като първото основание следва да бъде уважено, обжалваното решение следва да се отмени, без да е необходимо да се разглеждат останалите изложени от Комисията основания в подкрепа на жалбата ѝ.

По съдебните разноски

- 105 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда държавите членки и институциите, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноски, поради което Чешката република, Федерална република Германия, Кралство Нидерландия, Република Полша, Обединеното кралство, както и Парламентът следва да понесат направените от тях съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (разширен състав) реши:

- 1) **Отменя Решение от 19 декември 2011 година на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно участието на Европейския съюз и на неговите държави членки в преговори за конвенция на Съвета на Европа за закрила на правата на излъчващите организации.**
- 2) **Осъжда Съвета на Европейския съюз да заплати съдебните разноски.**

- 3) **Чешката република, Федерална република Германия, Кралство Нидерландия, Република Полша, Обединеното кралство, както и Парламентът понасят направените от тях съдебни разноски.**

Подписи